नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

मनसुन आपत्कालीन कार्ययोजना, २०७५

वर्षायाममा चट्याङ्ग, बाढी, पहिरो र हावाहुरीजस्ता प्रकोपका कारण प्रत्येक वर्ष ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । मनसुनका समयमा विभिन्न प्रकोपका कारण हुन सक्ने जनधनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न विपद् व्यवस्थापनमा कार्य गर्ने सबै सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरुले मनसुन पूर्व विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना बनाई तयारी अवस्थामा रहन आवश्यक देखिएको छ । अतः विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्यरत सम्बन्धित सरोकारवाला निकायवाट प्राप्त विवरणको आधारमा मनसुन आपत्कालीन कार्ययोजना, २०७५ बनाइएको छ ।

मनसुन आपत्कालीन कार्ययोजना, २०७५

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	▪ जल तथा मौसम विज्ञान विभागबाट मौसम पूर्व सूचना लिइ जिल्लाहरुमा जानकारी दिने । ▪ वाढी/पहिरो तथा डुवानको जोखिममा रहेका वस्तीहरुको पहिचान गरी पूर्वसूचना दिने र सुरक्षित रहन संचार माध्यममा प्रचार प्रसार गरी सुरक्षित तुल्याउने ।	▪ गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र ▪ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ▪ जिल्ला सुरक्षा समिति ▪ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु	• प्रदेशका आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयहरु • जल तथा मौसम विज्ञान विभाग • DDMC र राजनीतिक दलका प्रमुख • पत्रकार महासंघ • कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहरी विकास मन्त्रालय • सुरक्षा निकायहरु • स्थानीय निकायका प्रमुखहरु	निरन्तर	
२.	▪ इक्वीपमेण्टसहितको आवश्यक न्यूनतम उद्धार सामग्री सहित खोज तथा उद्धार कार्यमा खटिन पूर्वतयारी योजना तयारी गर्ने । ▪ Heavy Equipment रणनीतिक स्थानमा राख्ने ।	▪ नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल ▪ नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, ▪ सडक विभाग ▪ जिल्ला समन्वय समिति ▪ नगरपालिकाहरु/गाउँपालिका	• गृह मन्त्रालय • भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय • सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय • स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति • निर्माण व्यवसायी संघ/उद्योग वाणिज्य संघ	निरन्तर	

३.	▪ मनसुन प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना तर्जुमा वा अध्यावधिक गरी Web Site मा राखी NEOC मा पठाउने ।	▪ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिहरु ▪ सबै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिहरु ▪ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु	• गृह मन्त्रालय • DLSA • सबै सरकारी तथा गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरु	निरन्तर	
४.	NEOC र DEOC लाई Alert Phrase मा राख्ने ।	▪ गृह मन्त्रालय	▪ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिहरु • क्षेत्रिय प्रशासक कार्यालय • जिल्ला प्रशासन कार्यालय • जिल्ला सुरक्षा समिति	निरन्तर	
५.	▪ राहत सामग्रीहरुको भण्डारण गर्ने । ▪ राहत समाग्रीहरु उचित भण्डारणको अनुगमन गर्ने र जिल्लामा भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने ।	• प्रदेशका आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयहरु • क्षेत्रिय प्रशासक कार्यालय • क्षेत्रीय गोदाम घरहरु ▪ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ▪ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	▪ गृह मन्त्रालय ▪ रेडक्रस ▪ उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय ▪ नेपाल खाद्य संस्थान	निरन्तर	
६.	▪ HCT ले राहत सामग्रीहरुको भण्डारण सहितको कार्ययोजना कार्यान्वय गर्ने ।	• Humanitarian Country Team	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
७.	▪ Disaster Preparedness & Response Plan (DPRP) अद्यावधिक गर्ने ।	▪ जिल्ला प्रशासन कार्यालय सबै ▪ जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्थाहरु ▪ सबै सरोकारवाला Cluster	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
८.	▪ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा न्यूनतम रकम राख्ने।	▪ जिल्ला प्रशासन कार्यालय सबै	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
९.	▪ सुरक्षा निकाय तैनाथी अवस्थामा रहने ।	▪ नेपाली सेना, ▪ नेपाल प्रहरी, ▪ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल ▪ जिल्ला सुरक्षा समिति	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
१०.	▪ पूर्व सूचना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन Localized SMS को प्रविधिलाई अगाडि वढाउन नेटवर्क टावरसँग	▪ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग • नेपाल दुर संचार प्राधिकरण	• सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	निरन्तर	

	सम्पर्क भएका मोवाइल फोनको चलायमान डाटा लिइ पूर्व सूचना प्रणली संचालन गर्ने । ▪ मनसुन अगावै आवश्यक तटबन्ध निर्माण गरी बाढीको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने ।	• नेपाल टेलिकम ▪ संचार डिभिजन कार्यालय ▪ जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय	मन्त्रालय • ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय • स्थानीय निकायहरु		
११.	▪ मुख्य नदीहरुमा बाढीको अनुगमन गरी पूर्व सूचना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउने । ▪ नदीको वहाव मापन गरी जानकारी जिल्ला प्रशासन कार्यालय र NEOC मा दिने ।	• जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	• गृह मन्त्रालय • NEOC • DEOC • जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु • जिल्ला समन्वय समितिहरु	निरन्तर	
१२.	▪ विपद्को समयमा साझा फ्रिक्वन्सी प्रयोग गर्ने ।	• नेपाली सेना, • नेपाल प्रहरी, • सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	• गृह मन्त्रालय • सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय • DEOC	निरन्तर	
१३.	▪ स्थानीय स्वयम सेवकको गठन गर्ने ।	• DDRC • नेपाल रेडक्रस सोसाइटी • DLSA • जि.स.स./न.पा./गा.पा	• जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु • NGOs • राजनीतिकदल/सर्वदलीय बैठक	निरन्तर	

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय
१.	सामुदायिक एफ.एम. लगायतका स्थानीय मिडियाहरुबाट मनसुन पूर्व तयारी प्रचार प्रसार अभियान सञ्चालन गर्ने ।	सबै स्थानीय तहहरु	LDMC, नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, सम्बन्धित स्थानीय तहमा कार्यरत साझेदार निकाय ।
२.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी आवश्यक सतर्कता अपनाउने ।	सबै स्थानीय तहहरु	LDMC, नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, सम्बन्धित स्थानीय तहमा कार्यरत साझेदार निकाय ।
३.	स्थानीय स्वयम् सेवक तयारी तथा परिचालन गर्ने ।	सबै स्थानीय तहहरु	LDMC, नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, सम्बन्धित स्थानीय तहमा कार्यरत साझेदार निकाय ।
४.	विपद्को पूर्वानुमान गरी न्यूनतम Logistic व्यवस्थापन गर्ने ।	सबै स्थानीय तहहरु	LDMC, नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, सम्बन्धित स्थानीय तहमा कार्यरत साझेदार निकाय ।

परराष्ट्र मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय सीमा	अपेक्षित नतिजा
१.	मनसुन वर्षाको कारण पहिरोले वन्द भएका नदी र खोलाबाट पहिरो पन्छाउन मित्रराष्ट्रहरूको सहयोग जुटाउने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	• श्री गृह मन्त्राललय • विदेशस्थित नेपाली नियोगहरू • नेपालस्थित विदेशी नियोगहरू	नेपाल सरकारले राहत र उद्धार कार्यमा सहयोग गर्न मित्रराष्ट्रहरूलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरेलगत्तै ।	• डुवानमा परी जन धनको क्षति हुनबाट बचाउन सकिने । • सडक डुवान वा क्षति हुनबाट रोकिने। • वन्द भएका खोला नदी पानीको चापले अचानक विष्फोट भई आउनसक्ने आपतकालीन अवस्थाबाट जोगिने ।
२.	बाढी र डुवानबाट सृजित आपतकाली अवस्थाबाट जोखिममा परेका मानिसहरूको उद्धार गर्न मित्रराष्ट्रहरू वा अन्तर्राष्ट्रिय समूदायलाई सहयोगको लागि आव्हान गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	• श्री गृह मन्त्राललय • विदेशस्थित नेपाली नियोगहरू • नेपालस्थित विदेशी नियोगहरू ।	नेपाल सरकारले राहत र उद्धार कार्यमा सहयोग गर्न मित्रराष्ट्रहरूलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरेलगत्तै ।	• डुवानको कारण मृत्यु हुनबाट मानिस र पशुधन बच्ने । • डुवानबाट वेसहारा वनेकाहरूलाई खाद्यान्न, कपडा र अस्थायी वासको प्रबन्ध हुने । • विमारीको लागि चिकित्सकको सेवा र औषधि उपलव्ध हुने ।
३.	उद्धार तथा पुनर्स्थापनाका लागि भन्सार छुटमा आयात गर्न तयार गरिएका वस्तुहरू बारे विश्व समुदायलाई जानकारी गराउने।	परराष्ट्र मन्त्रालय	• नेपालस्थित विदेशी नियोगहरू • विदेशस्थित नेपाली नियोगहरू • अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरू • राहत सामाग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्ने सरकारी निकायहरू ।	नेपाल सरकारले राहत र उद्धार कार्यमा सहयोग गर्न मित्रराष्ट्रहरूलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरेलगत्तै ।	• मित्रराष्ट्र र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूलाई राहतको लागि पहिचान गरिएका वस्तुहरूको जानकारी भई तदनुसारका राहत सामाग्री प्राप्त गर्न मद्दत मिल्ने।
४.	राहत एवं उद्धारका सामाग्री ल्याउने वायुसेवालाई उडान अवतरण अनुमति, भन्सारमा सहजीकरण र	परराष्ट्र मन्त्रालय	गृह, अर्थ, पर्यटन, स्वास्थ्य, रक्षा, अपूर्ति मन्त्रालयहरू र अन्तरगतका निकायहरू ।	नेपाल सरकारले राहत र उद्धार कार्यमा सहयोग आवश्यक नपर्ने धोषणा नगर्दासम्म ।	• उद्धार टोली र राहत सामाग्री शीघ्र प्रभावित क्षेत्रमा पठाई थप नोक्सानी हुनबाट बच्ने । • सहयोग प्रदान गर्न दातालाई

	उद्धारकर्तालाई परराष्ट्र मन्त्रालयतत्तकाल भीसा प्रदान गर्ने ।				हौसला मिल्ने ।
५.	मित्रराष्ट्र वा नेपालस्थित विदेशी नियोगहरूबाट प्राप्त राहत सामाग्रीमा भंसार महसूल छूटको लागि भंसार विभागलाई सिफारिस गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, राहत सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने सरकारी निकाय र विदेशस्थित सम्बन्धित नेपाली नियोग ।	उद्धार र राहतको काम सम्पन्न नभएसम्म ।	• नेपाल सरकारलाई आर्थिक दायित्व नपर्ने गरी शीघ्र उद्धार र राहतका कामहरु सम्पन्न गर्न मद्दत मिल्ने ।
६.	विदेशमा संकलित राहत समाग्री र रकम नेपाल पठाउन सहजिकरण गर्ने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	विदेशस्थित नेपाली नियोगहरू, श्री अर्थ मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र वैङ्क र राहत सामग्री व्यवस्थापना गर्ने सम्बन्धित मन्त्रालय ।	आपतकाली अवस्था विद्यमान रहँदासम्म निरन्तर ।	• विदेशमा संकलित राहत समाग्री र रकम सहज ढङ्गले नेपाल ल्याई उद्धार र राहत कार्यमा शीघ्र सहयोग पुग्ने ।
७.	विदेशी नागरिकहरू सुरक्षित रहेको, विपदमा परेको, घाइते वा मृत्यु भएको जानकारी सम्बन्धित मुलुकलाई दिने ।	परराष्ट्र मन्त्रालय	नेपालस्थित विदेशी नियोगहरू एवं विदेशस्थित नेपाली नियोगहरू ।	विपत्तिमा परेको सूचना प्राप्त हुनासाथ ।	• आफ्ना नागरिकहरुको सुरक्षा अवस्था वारे सम्बन्धित मुलुकलाई जानकारी हुने । • आफ्ना नागरिकलाई तत्काल राहत प्रदान गर्न सम्बन्धित मुलुकलाई समयमै सूचना मिल्ने। • विदेशी राष्ट्र र नागरिकप्रति विपद अवस्थामा सृजित हुने नेपाल सरकारको दायित्व पूरा हुने ।

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कैफियत
१.	गृह मन्त्रालयबाट प्राप्त सूचना/जानकारीका आधारमा मनसुनबाट घट्न सक्ने घट्नाहरुका कारण नियमित आपूर्ति व्यवस्थापनमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट पहिचान र सो को समाधानका लागि कार्ययोजना तयार गर्ने ।	मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरु	गृह मन्त्रालय/ NEOC, सम्बन्धित स्थानीय तहहरु,	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरु
२.	प्राप्त सूचनाका आधारमा जोखिमयुक्त क्षेत्रहरुको पहिचान गरी अत्यावश्यक बस्तुहरुको आपूर्ति व्यवस्थापन कार्यलाई सूचारु गर्न मातहत सार्वजनिक संस्थाहरुलाई थप सक्रिय बनाउने ।	मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरु	स्थानीय तह तथा सरोकारवाला अन्य निकायहरु	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरु
३.	आपत्कालिन अवस्थामा आपूर्ति व्यवस्थालाई सूचारु गर्न आवश्यक पर्ने थप स्रोतसाधनको अनुमान गरी अर्थ मन्त्रालयमा स्रोत तथा साधन उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्ने ।	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय र नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्)	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरु
४.	अत्यावश्यक बस्तुका रुपमा रहेका पेट्रोलियम पदार्थहरु, एल.पि.ग्यॉस, नून तथा खाद्य पदार्थको अतिरिक्त मौज्दात व्यवस्थापन गर्ने ।	मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरु	आपूर्ति मन्त्रालय	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा मातहत विभाग
५.	आपत्कालिन समयमा हुन सक्ने आपूर्ति व्यवधानलाई सुचारु गराउन तत्काल जोखिम प्रतिकार्य कार्यटोली (Immediate Risk Response Action Team) गठन गर्ने ।	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरु	गृह मन्त्रालय र नेपाल प्रहरी तथा सशस्त्र प्रहरी	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरु
६.	आपूर्ति व्यवस्थापन सहज गराउन गरिएका प्रयास तथा समस्याहरुका सम्बन्धमा मातहत निकायहरुसँग नियमित छलफल गरी थप सजगता तथा पूर्व तयारी साथ रहन सूचित गर्ने ।	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरु	गृह मन्त्रालय र सम्बध्द निकायहरु	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरु
७.	आपत्कालिन व्यवस्थाका सम्बन्धमा नियमित सूचना प्राप्ति स्रोतसाधन र जनशक्ति व्यवस्थापन र भइरहेका कार्यहरुका सम्बन्धमा अन्य सरोकारवाला निकायहरुसँग नियमितरुपमा समन्वय र सहकार्य गर्ने ।	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरु	गृह मन्त्रालय र सम्बध्द निकायहरु	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरु

८.	कार्ययोजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन र पृष्ठपोषण गर्ने ।	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	गृह मन्त्रालय/ NEOC, सम्बन्धित स्थानीय तहहरु,	२०७५ आषाढ देखि आश्विनसम्म	

सहरी विकास मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कैफियत
१.	प्रत्येक जिल्लामा वर्षाबाट हुने बाढी पहिरोको कारणबाट उत्पन्न हुने विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/सबै डिभिजन कार्यालयहरु	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय निकायहरु	निरन्तर प्रक्रिया	
२.	पहिचान भएका विपद् जोखिम क्षेत्रहरुमा Shelter Plan को लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/सबै डिभिजन कार्यालयहरु	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय निकायहरु	निरन्तर प्रक्रिया	
३.	विपद्को समयमा आवश्यक हुने Camp Management को लागि प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/सबै डिभिजन कार्यालयहरु	स्थानीय निकायहरु, IOM/Shelter Cluster Nepal	निरन्तर प्रक्रिया	
४.	Design, Camp Layout आदि Emergency Shelter बनाउन प्राविधिक सहयोग गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/सबै डिभिजन कार्यालयहरु	Shelter Cluster Nepal, IOM, IFRC आदि	निरन्तर प्रक्रिया	
५.	Shelter Kits को व्यवस्था गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/सबै डिभिजन कार्यालयहरु	शहरी विकास मन्त्रालय, Shelter Cluster Nepal, IOM, IFRC आदि	निरन्तर प्रक्रिया	
६.	Hospital, School, Secutity utilities जस्ता मानवीय आवश्यकताहरु Camp मा व्यवस्था गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/सबै डिभिजन कार्यालयहरु	सहरी विकास मन्त्रालय शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	निरन्तर प्रक्रिया	
७.	जोखिमपूर्ण घना वस्तीको लागि खुला क्षेत्र पहिचान गर्ने निर्देशिका तयार गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/सबै डिभिजन कार्यालयहरु	स्थानीय निकायहरु	निरन्तर प्रक्रिया	

शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको आवास महाशाखाले Shelter Cluster को Lead को रुपमा रही स्वदेशी तथा विदेशी गैर सरकारी संस्थाहरुलाई Shelter Cluster को क्षेत्रमा विपद् व्यवस्थापन पुर्व तयारी र ति संस्थाहरुले उपलब्ध गराउने आर्थिक तथा बस्तुगत राहत सामाग्रीहरुको वितरणमा एवं आवश्यक मापदण्ड निर्माणका लागि आवश्यकता अनुसार सम्पर्क, बैठक आदीका माध्यमबाट समन्वय गरी कार्य गर्दै आएको छ । ति संस्थाहरुसंग आगामी मनसुनमा हुन सक्ने प्रकोपबाट पिडितहरुकालागि Shelter निर्माण सामाग्री एवं अन्य राहत सामाग्रीहरु तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको परिणाममा मौजदात रहेको र प्रकोपको समयमा Shelter Cluster Lead को समन्वयमा वितरण गर्न सक्ने अवस्था छ ।

तालिका नं. १ मौजदात राहत विवरण तालिका ।

सि.नं.	कृयाकलाप	परिणाम (थान)	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
प्रकोपको समयमा राहत सामाग्री वितरण						
क)	Blanket	१०३९२	स्वदेशी तथा विदेशी गै.स.स.	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	सन् २०१८को मनसुन पुर्व तयारीको लागि (प्रकोपजन्य घटना घट्ने वित्तिकै)	
ख)	Shelter Kits	१५७०	,,	,,	,,	
ग)	Ropes	९५३८	,,	,,	,,	
घ)	NFI	३६३७९	,,	,,	,,	
ङ)	Tarpolin	८९३६	,,	,,	,,	

नोटः-

क) शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको प्रस्तावित संगठन पुनर्संरचनामा हाल प्रकोप संवन्धि कार्य गर्दै आएको प्रकोप व्यवस्थापन शाखा नरहेकोले सो प्रस्तावित संगठन पुनर्संरचना स्विकृत भए पश्चात प्रकोप व्यवस्थापनको जिम्मेवारी नरहन सक्दछ ।

ख) प्रकोप व्यवस्थापन सम्वन्धी शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग अन्तर्गत रहेको ब.उ.शि.नं. ३४७३२१ (विपद् व्यवस्थापन तथा प्राकृतिक प्रकोप पुनस्थापना कार्यक्रम) आगामी आ.ब.२०७५/०७६ देखी खारेज गरिएको छ । त्यसकारण यस विभागबाट प्रकोप व्यवस्थापनको सम्वन्धमा कुनै पनि कार्यक्रम प्रस्ताव भएको छैन ।

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	नेतृत्वदायी निकाय	सहयोग निकाय	श्रोत	कैफियत
१.	स्वास्थ्य सम्बन्धी रोस्टर व्यवस्थापन	HEOC	• स्वास्थ्य सेवा विभाग, EDCD • हब अस्पतालहरु • क्षेत्रीय निर्देशनालय • जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/ स्वा. का. • सरकारी तथा निजी अस्पतालहरु • चिकित्सक/ स्वास्थ्यकर्मीहरु	Cluster partners	RRT Focal person हरु Cluster Partners हरु
२.	केन्द्रियस्तरको समन्वय	CSD-HEOC	• विभागहरु • केन्द्र तथा प्रतिष्ठानहरु • केन्द्रियस्थारका अस्पतालहरु	• मन्त्रालय • सम्बन्धित कार्यालयहरु	
३.	सतर्क र तयारी (सरुवा रोग र महामारी फैलन नदिने, मनसुन प्रकोप नियन्त्रण, आगलागी तथा डडेलोबाट हुनसक्ने मानवीय क्षेति न्यूनीकरण)	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	• स्वास्थ्य सेवा बिभाग, • आयुर्बेद बिभाग • औषधि व्यवस्था बिभाग • हब अस्पतालहरु • चिकित्सक/ स्वास्थ्यकर्मीहरु	• मन्त्रालय • सम्बन्धित कार्यालयहरु	सबै संस्थाका चिकित्सक, स्वास्थ्य कर्मी सहित सतर्क र तयार रहन परिपत्र
४.	स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	• HEOC • हब अस्पतालहरु, क्षेत्रीय निर्देशनालय • जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/ स्वा. का.	• मन्त्रालय • सम्बन्धित कार्यालयहरु	
५.	रोग हुने स्थान र व्यक्तिको निगरानी	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	• EDCD • व्यवस्थापन महाशाखा • क्षेत्रीय निर्देशनालय, क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर • जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/ स्वा.का. • हब अस्पतालहरु • स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु • खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	मन्त्रालय, सम्बन्धित कार्यालयहरु	सबै संस्थाका चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी सहित सतर्क र तयार रहन परिपत्र
६.	नमुना परिक्षण	राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	• EDCD, क्षेत्रीय निर्देशनालय, क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/ स्वास्थ्य	मन्त्रालय, सम्बन्धित	

			कार्यालय, सरकारी तथा निजी अस्पतालहरु, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु, खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	कार्यालयहरु	
७.	बजेट व्यवस्था	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	• EDCD • क्षेत्रीय निर्देशनालय, क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर • जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/ स्वा. का. • हब अस्पताल • स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु • खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	यसको लागि EDCD मा आवश्यक रकमको व्यवस्था गरिएको ।	
८.	औषधि तथा औषधिजन्य सामाग्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	• EDCD • आपुर्ति व्यवस्था महाशाखा • क्षेत्रीय निर्देशनालय, क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर • जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/ स्वा. का. • सरकारी तथा निजी अस्पतालहरु • स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु	मन्त्रालय, सम्बन्धित कार्यालय, विश्व स्वास्थ्य संगठन, Cluster partners	Buffer Stock राखिएको

शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

सि.नं.	कृयाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कैफियत
१	सञ्चार वृक्ष तयारी	विभाग	युनिसेफ । सेभ	जेष्ठ। मङ्सिर	
२	क्लष्टर समन्वय वैठक	विभाग	युनिसेफ । सेभ	नियमित	प्रत्येक महिना क्लस्टर लिड र कोलिड तथा प्रत्येक २ महिनामा सदस्य बैठक
३	एसओपि पुनरावलोकन तथा जिम्मेदारी बाँडफाँड	शिक्षा मन्त्रालय,विभाग,प्रदेश र स्थानिय सरकार	सहयोगि सँस्थाहरु	बैशाख। जेष्ठ	
४	आपतकालिन योजना पुनरावलोकन	विभाग	युनिसेफ, सेभ	वैषाख। जेष्ठ	
५	ड्रिल सिमुलेशन	शिक्षा मन्त्रालय,विभाग,प्रदेश र स्थानिय सरकार	युनिसेफ, सेभ, सहयोगि सँस्थाहरु	नियमित	
६	स्टकपाईल व्यवस्थापन	बिभाग,प्रदेश र स्थानिय	युनिसेफ,सेभ,रेडक्रस,क्ल	जेष्ठ भित्र	हाल सम्म सहयोगि सँघसस्थाहरुको

		सरकार	ष्टर सदस्यहरु		तयारी अनुसुचीमा दिईएको छ।
७	स्रोत व्यवस्थापन	सवै तहका सरकारहरु	युनिसेफ,सेभ, क्लष्टर सदस्यहरु	वैषाख-आषाढ	बजेट तयारी चरणमा रहेको अवस्था छ।
८	चेकलिष्ट तयारी	विभाग	युनिसेफ ।सेभ	आषाढ	
९	क्षमता बृद्दि तथा प्रतिवेदन प्रणालीको बिकास	विभाग	युनिसेफ ।सेभ	जेष्ठ भित्र	
१०	लेखाजोखा फारम पुनरावलोकन, समुह निर्माण र क्षमता अभिबृद्दि	बिभाग	युनिसेफ,सेभ, रेडक्रस,सहयोगी सँस्थाहरु	बैषाख।जेष्ठ	
११	मनोसामाजिक परामर्श समुह तथा सामग्री पुनरावलोकन	बिभाग,स्थानिय सरकार	युनिसेफ,सेभ, सहयोगी सँस्थाहरु	जेष्ठ भित्र	

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	खाद्य सुरक्षा क्लष्टरमा संलग्न विकास साझेदार संघसंस्थाहरुसंगको मिटिङ्गबाट कार्ययोजना स्वीकृत र पूर्व तयारीका बैठकहरु ।	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	FAO र WFP जिल्ला साद्य संजाल	निरन्तर	आवश्यकता अनुसार
२.	खाद्य सुरक्षा क्लष्टरमा संलग्न विकास साझेदार संघसंस्थाहरुसंगको stock pile को रेकर्ड अध्यावधिक गर्ने।	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	FAO र WFP	निरन्तर	
३.	घटना घटिहालेमा पहिलो १५ दिनको लागि खाद्य सहायता तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	FAO र WFP	निरन्तर	
४.	Rapid Emergency Food Security and Vulnerability Assessment कार्यविधी तयार र अध्यावधिक गर्ने ।	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय	FAO र WFP	निरन्तर	आवश्यकता अनुसार
५.	खाद्यान्न र तरकारी बालीको विउ stock राख्न जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरुलाई लगाएको ।	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय, कृषि विभाग	निरन्तर	
६.	जिल्लातहमा समेत contingency plan बनाउन लगाएको ।	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय, कृषि विभाग	निरन्तर	

७.	माछा, पशुपन्छीको उपचार ।	जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरु/ स्थानीय निकायहरु	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय पशु सेवा विभाग	निरन्तर	
८.	विभिन्न रोग विरुद्धका भ्याक्सिन लगाउने ।	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय स्थानीय निकायहरु	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय पशु सेवा विभाग	निरन्तर	
९.	मृत पशुपन्छीको ब्यबस्थापन	स्थानीय निकायहरु जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय पशु सेवा विभाग	निरन्तर	
१०.	दानाको ब्यबस्थापन	स्थानीय निकायहरु जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय पशु सेवा विभाग	निरन्तर	
११.	Ready to eat Food को ब्यबस्थापन मिलाउने	स्थानीय निकायहरु	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय FAO र WFP	निरन्तर	

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	संरक्षण विषयगत क्षेत्रको Contingency Plan पुनरावलोकन तथा परिमार्जन ।	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय / विभाग	UNFPA,UNICEF तथा संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरु	२०७५ जेष्ठ	
२.	आगामी दिनमा हुनसक्ने मनसुन (वाढी, पहिरो) वाट महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको संरक्षणको सम्बन्धमा सबै जिल्लाहरुको संरक्षण विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना तयार गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरु		
३.	मनसुनको पुर्वतयारीको लागि सबै जिल्लाको संरक्षण विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्नको लागि महिला तथा	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय /	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरु	२०७५ असार	

	बालबालिका कार्यालयहरुलाई अनुरोध गर्ने ।	विभाग/कार्यालय			
४.	विपद्मा पर्दा जहिले महिलाको मर्यादा पहिले भन्ने अभियान अनुसार विपद्को समयका विशेष हेरचाहको आवश्यकता पर्ने सुत्केरी, गर्भवती, अपाङ्गता भएका महिला लागि आवश्यक ३००० (Dignity Kit) तयारी अवस्थामा रहेको ।	महिला वालवालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	UNFPA / संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरु	तयारी अवस्थामा	UNFPA को क्षेत्रीय कार्यलयहरुमा
५.	मनसुन प्रभावित बालबालिकाको तथा परिवारबाट विछोडिएका वा अभिभावक गुमाएका लागि तत्काल आवश्यक सहयोग गर्नेका लागि आकस्मिक कोषको व्यवस्था ।	महिला वालवालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	UNICEF / संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरु	मनसुन प्रभावित जिल्लाको मागको आधारमा उपलब्ध गराउन सकिने	
६.	महिला मैत्री स्थल सञ्चालन निर्देशिका तयारी तथा प्रसारण आवश्यकता अनुसार महिला मैत्री स्थलाको स्थापना ।	महिला वालवालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	UNFPA/संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरु	तयारी अवस्थामा	
७.	बालमैत्री स्थलको लागी टेन्ट र Recreational Kits- 300 थान	महिला वालवालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	UNICEF / क्षेत्रीय कार्यालय समेत	तयारी अवस्थामा	काठमाण्डौ, नेपालगञ्ज, भरतपुर
८.	विपद्को समयमा हुने लैङ्गिक हिंसा रोकथामको लागि GBV SOP in Emergency तयारी	महिला तथा बालबालिका विभाग	UNFPA/संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरु	मस्यौदा तयार	
९.	सूचना तथा सञ्चार सामग्री (Child Protection, मानवबेचविखन, मनोसामाजिक सहायकता र लैङ्गिक हिसा रोकथाम)	महिला वालवालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	UNFPA/UNICEF / क्षेत्रीय कार्यालय समेत	तयारी अवस्थामा	
१०.	विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरुको लागि मनोसामाजिक विमर्श सेवा प्रदान गर्नको लागि तालिम प्राप्त मनोसामाजिक विमर्शकर्ता तथा सामुदायीक मनोसामाजिक कर्ता (१५० जना) को सूची तयार गरिएको ।	महिला वालवालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	WCO/TPO/CVIT लगायत अन्य सम्बन्धित संस्थाहरु	तयारी अवस्थामा	
११.	Service Directory	महिला वालवालिका विभाग	UNICEF /UNFPA लगाएत अन्या सम्बन्धित संस्थाहरु	तयारी अवस्थामा	

भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धि सेवा प्रवाह गरिरहेको ।	६१ जि. भू सं. कार्यालय	भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	वर्षभरी	
२.	आ.व. २०७४।७५ को स्वीकृत प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत गत वर्षको वर्षा र भू कम्पबाट घर, खेतबारी आदिमा पुगेको क्षतिलाई ध्यान दिई गल्छी पहिरो नियन्त्रण, संरक्षण पोखरी, पहिरो रोकथाम, सिचाई कुलो सुधार, खोला किनारा संरक्षण, पानी मुहान संरक्षण, भू क्षय नियन्त्रण कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन जिल्ला भूसंरक्षण कार्यालयबाट ।	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालयहरु	स्थानीय उपभोक्ता समुहहरु, सरोकारवाला निकायहरु	आ.व. २०७४।७५ को दोस्रो र तेस्रो चौमासिक अवधि भर	
३.	Landslide Prevention and Stabilization of Slopes in the Most Earthquake affected Districts of Nepal नामको FAO funded project ले pilot को रुपमा landslide को early warning system विकास गर्ने उद्धेश्य राखी काम गरिरहेको ।	FAO, Nepal	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय दोलखा, स्थानीय उपभोक्ता समुहहरु	आ.व. २०७५।७६ सम्म	Technical Cooperation Project (TCP) Project
४.	Building Resilience to Landslide through Support for Community basd Rehabilitation and Mitigation Action, the Establishment of Early Warning Systems in Nepal नामको FAO funded project ले काम गर्ने तयारीमा रहेको ।	FAO, Nepal	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय नुवाकोट, स्थानीय उपभोक्ता समुहहरु	आ. व. २०७५।७६ सम्म	TCP Project
५.	विपद् जोखिमबारे विभिन्न कार्यक्रमहरु मार्फत भू तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धि चेतना जगाउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।			निरन्तर	
क.	भू संरक्षण दिवस	सबै जि. भू सं कार्यालय, भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग	सरोकारवाला निकायहरु	प्रत्येक वर्ष साउन २४ गते	

ख.	रेडियो कार्यक्रम अर्न्तगत विपद जोखिम र आपत्कालीन सुचना प्रवाह गर्न "हाम्रो जलाधार कार्यक्रम" सञ्चालन भइरहेको ।	नेपाल सरकार	जि.भू. स. कार्यालय र संरक्षणकर्मि मिडियाहरु	हरेक हप्ता ३० मिनेट	
ग.	पोष्टर, पम्पलेट, संरक्षण भित्तेपात्रो आदि प्रकाशन तथा वितरण गर्ने गरिएको ।	जि. भू सं कार्यालयहरु		वर्षभरी	
६.	जिल्लास्तरमा जिल्ला वन क्षेत्र समन्वय समितिसँग समन्वय गरी भू संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापनको सेवा प्रवाह गर्ने कार्य भइरहेको ।	जि. भू सं कार्यालयहरु	जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरु	वर्षभरी	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्दार समितीमा आमन्त्रित सदस्यको रुपमा कार्य गरीरहेको
७.	जिल्लास्तरमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरी प्राविधिक सेवा प्रवाह गर्ने कार्य गरिरहेको ।	६१ जि.भू.सं. कार्यालयहरु	जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरु	वर्षभरी	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्दार समितीमा आमन्त्रित सदस्यको रुपमा कार्य गरीरहेको
८.	नदी प्रणालीमा आधारित भू संरक्षण कार्य गर्न राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण कार्यक्रम संञ्चालन भइरहेको ।	भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग, जि.भू.सं. का.	राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	वर्षभरी	

जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन विभाग

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समयावधि	बजेट	अनुगमन गर्ने निकाय
१.	मातहतका डिभिजन/सव डिभिजन/कार्यालय/योजनाहरुमा मनसुनबाट हुनसक्ने सम्भावित क्षति न्यूनीकरणका लागि आवश्यक तयारीको लागि निर्देशन गर्ने ।	विभागको आपत्कालीन तथा पूर्व सावधानी व्यवस्थापन शाखा	विभागको प्रशासन शाखा	बैशाख मसान्त भित्र		विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा
२.	केन्द्रीयस्तरमा नदी नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्यहरुको लागि आवश्यक निर्माण सामाग्रीहरु खरिद तथा भण्डारण गर्ने ।	विभागको आपत्कालीन तथा पूर्व सावधानी व्यवस्थापन शाखा	विभागको आर्थिक प्रशासन शाखा र स्टोर	बैशाख मसान्त भित्र		विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा
३.	आपत्कालीन अवस्थामा केन्द्रीय स्तरमा केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिसीत समन्वय गरी तत्काल परिचालन हुने ।	विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा	केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय
४.	जिल्लास्तरमा नदी नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्यहरुको लागि आवश्यक निर्माण सामाग्रीहरु खरिद तथा भण्डारण गर्ने ।	जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन डिभिजन/ सवडिभिजन कार्यालय/ फिल्ड कार्यालय/ योजना	सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	बैशाख मसान्त भित्र	१० लाख	विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा
५.	आपत्कालीन अवस्थामा जिल्लास्तरमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसीत समन्वय गरी तत्काल परिचालन हुने	जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन डिभिजन/ सवडिभिजन कार्यालय/ फिल्ड कार्यालय/ योजना	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जिल्ला सुरक्षा समिति	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कैफियत
१	तीन दिन अगावै मौसमको पूर्वानुमान	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग-मौसम पूर्वानुमान महाशाखा		३ दिन अगावै	
२	बाढी को पुर्बानुमान तथा पूर्वसूचना बुलेटिन दैनिक रुपमा बिहान र बेलुकी अपडेट गरिनेछ। विषम अवस्थामा जुनकुनै बेला बुलेटिन जारी हुनेछ	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग-बाढी पूर्वानुमान शाखा		३ दिन सम्मको	ठुला नदीहरुमा ३ दिन र साना नदीहरुमा १ दिन सम्मको पूर्वानुमान गरिनेछ
३	बाढी पूर्वसूचना प्रवाहः • बाढीको बुलेटिन जारी गरिसके पश्चात पहिलो जानकारी गृह मन्त्रालय-राष्ट्रिय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई गराइनेछ। • जारी भएको बुलेटिन तत्कालै यस विभागको आधिकारिक वेभसाइटः www.hydrology.gov.np मा राखिनेछ। • तत्कालै गृह मन्त्रालय विपद् व्यवस्थापन महाशाखाले सुचिकृत गरेका सवै मन्त्रालय तथा विभाग साथै रेडक्रस लगायत अन्य विपदको क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ संस्थाहरुका विपद संपर्क व्यक्तिहरुलाई इमेल मार्फत बुलेटिन पठाइनेछ। • जारी भएको बुलेटिन यस विभागको आधिकारिक Twitter Page: Nepal Flood Alert (नेपाल बाढी सूचना) र Facebook Page: Nepal Flood Alert (नेपाल बाढी सूचना) मा राखिनेछ। • बाढी सतर्कता तह नजिक पुग्न लागेमा, सतर्कता तह पार गरेमा, खतरा तह पार गरेमा वा अन्यविषम अवस्थामा देशका मुख्य नदी जलाधारहरुमा नेपाल टेलिकम र एनसेल मार्फत बाढी बाट प्रभावित हुने	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग-बाढी पूर्वानुमान शाखा	गृह मन्त्रालय, नेपाल टेलिकम, एनसेल, मिडिया लगायत	पुर्वानुमान तथा पूर्वसूचना बुलेटिन जारी भएको आधा घण्टा भित्र संपुर्ण सरोकारवालाहरु तथा सर्वसाधारणहरुमा प्रबाह भैसक्ने छ	ठुला नदीहरुमा ३ दिन र साना नदीहरुमा १ दिन सम्मको पूर्वानुमान गरिनेछ आकस्मिक आउने बाढी जस्तै हिमताल विष्फोट

	मुख्य नदी जलाधारका सर्वसाधारणहरुलाई मोवाइलमा एस एम एस पठाइने छ। • देशैभरका सर्वसाधारणको लागि ११५५ नंवरको टोलफ्रि सेवा बाढी पूर्वसूचना प्रदान गर्ने उद्देश्यले मनसुनभर सञ्चालन गरिनेछ। • अत्यन्तै विषम प्रकृतिको बाढीको पुर्वानुमान भएको खण्डमा प्रेष विज्ञप्ति समेत जारी गरिनेछ। • बाढीको बुलेटिन सवै सञ्चारका माध्यमहरुलाई नियमित रुपमा प्रदान गरिनेछ।				

संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१	पर्यटकीय क्षेत्रमा आउन सक्ने आकस्मिक विपद व्यवस्थापनका लागि समन्वय समिति गठन गरी क्रियाशील तुल्याउने ।	पर्यटन विभाग	टान, हान , एनएमए नाटा नाटो साटो लगायत सरोकारवाल संघ संस्था	जेठ मसान्त सम्म	
२	शान्ति, सुरक्षा र सामरिक दृष्टिकोणले संवेदनशील मानिएका पर्वतारोहण, ट्रेकिङ तथा अन्य पर्यटकीय स्थलहरूका सम्बन्धमा पर्यटन विभागबाट प्रभावकारी सूचना प्रवाह र भ्रमणमा नियमन गर्ने।	पर्यटन विभाग	सरोकारवाल संघ संस्था	जेठ मसान्त सम्म	
३	हिमाली तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा आरोहण तथा पदयात्रामा जाने पर्यटकहरुलाई लक्षित गरी विपद व्यवस्थापन उद्दार केन्द्रहरु स्थापना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	पर्यटन विभाग	टान, एनएमए लगायत सरोकारवाल संघ संस्था	निरन्तरं	
४	पर्यटन क्षेत्रमा उत्पन्न हुने संकटको व्यवस्थापन गर्न एउटा उच्च स्तरीय संकट व्यवस्थापन समितिको स्थापना गर्ने । यस समितिले निजी क्षेत्रमा स्थापना भएका संस्थाहरूसँग पनि समन्वय गरी कार्यसम्पादन गर्नेछ ।	पर्यटन विभाग	टान, एनएमए लगायत सरोकारवाल संघ संस्था	जेठ मसान्त सम्म	
५	संकटमा परेका पर्यटकको खोज, उद्धार र संकट व्यवस्थापन गर्न अक्षय कोष स्थापना गर्ने नीति रहकोमा त्यसलाई कार्यान्वयमा ल्याउने।	पर्यटन विभाग	टान, एनएमए लगायत सरोकारवाल संघ संस्था	जेठ मसान्त सम्म	
६	वायुयान खोज तथा उद्धार नियमावली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने।	हवाई सुरक्षा महाशाखा	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण लगायत सरोकारवाल संघ संस्था	निरन्तर	
७	स्वतन्त्र संस्थाको रुपमा दुर्घटना जाँच बोर्ड गठनमा पहल गर्ने ।			निरन्तर	

८	अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उडयन संगठन (ICAO) को Global Aviation Safety Plan (GASP) मा आधारित भई Nepal Aviation Safety Plan (NASP) तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने।	हवाई सुरक्षा महाशाखा	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण लगायत सरोकारवाल संघ संस्था	जेठ मसान्त	
९	सन् २०१० देखि सन् २०१७ सम्म भएका बायुयान दुर्घटना जाँच प्रतिवेदनका सिफारिस विश्लेषण गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन सुरु गर्ने।	हवाई सुरक्षा महाशाखा	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण लगायत सरोकारवाल संघ संस्था	निरन्तर	

नेपाली सेना

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	नेपाली सेना अन्तरगत रहेका सबै पृतना, निर्देशनालय, बाहिनी, गण र गुल्महरुका साथै सबै युनिटहरुलाई सजग र सतर्क रहन निर्देशन दिइएको ।	नेपाली सेना	सम्बन्धित सबै निकायहरु	मनसुन पूर्व	
२.	श्री विपद् व्यवस्थापन निर्देशनालय तथा श्री नं. १४ वाहिनी अन्तर्गतका गणहरुबाट सातै प्रदेशहरुका वाढी तथा डुवान हुनसक्ने संभावित स्थानहरुमा परिचालन हुन Water Rescue सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति (३०/३० जनाको उद्धार टोली) आवश्यक उपकरणहरु सहित (ईटहरी, सिराह, दियालो वंगला, गजुरी, गोकर्ण, पोखरा, बुटवल, नेपालगंज, सुर्खेत र धनगढी) परिचालन हुने ।	नेपाली सेना	सम्बन्धित सबै निकायहरु	बैशाख २० गते सम्ममा	
३.	बाढी पहिरोबाट मानिसहरु गम्भीर घाईते भई तुरुन्त Medivac गर्न आवश्यक हवाई साधनहरु विगतमा जस्तै उपत्यका वाहिरको उपयुक्त स्थानहरु (ईटहरी र सुर्खेत) मा तैनाथ गर्ने योजना रहेको ।	नेपाली सेना	सम्बन्धित सबै निकायहरु	मनसुन पूर्व	
४.	मनसुन अवधिमा हुनसक्ने विपद् सम्बन्धी घट्नाहरुमा घाईतेहरुको उपचार तथा दुषित पानीको कारणबाट हुने विभिन्न प्रकारको Water Borne Diseases तथा महामारीको जोखिमलाई नियन्त्रण गर्न सैनिक अस्पतालको Emergency Medical Response Team (EMRT), फिल्ड अस्पताल एवं गण/गुल्महरुको Medical Team लाई आवश्यक औषधि सहित तयारी हालतमा राख्न निर्देशन दिईएको ।	नेपाली सेना	स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय		
५.	विपद् व्यवस्थापनको सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरुसंग प्रत्यक्ष समन्वय र सम्पर्क गर्दै प्रदेश र जिल्लास्तरमा रहेका PEOC र DEOC मा निरन्तर सम्पर्कमा रही आवश्यक सुझाब सहित समन्वय गरी उद्धार कार्यको लागि तयारी रहन निर्देशन दिइएको ।	नेपाली सेना	सम्पूर्ण सरोकारवाला निकाय		

विपद् व्यवस्थापन कार्यको लागि विभिन्न प्रदेशमा तैनाथ नेपाली सेनाको विवरण

सि.नं.	प्रदेश नं.	स्थान	नफ्रि	तैनाथ भई सक्ने मिति	कैफियत
१.	१	ईटहरी	३०	२०७५।०१।२० गते	Watermainship, Firefighting र Collapsed Structure Search and Rescue Composite Team
२.	२	सिराह	३०	२०७४।१२।२९ गते	
३.	३	गोकर्ण	३०	२०७४।१२।२८ गते	
४.	३	गजुरी	१३	२०७४।१२।२८ गते	
५.	३	दियालो बंगला भरतपुर	३०	२०७४।१२।२९ गते	
६.	४	पोखरा	३०	२०७४।१२।२५ गते	
७.	५	बुटवल	३०	२०७५।०१।११ गते	
८.	५	नेपालगंज	३०	२०७४।१२।२६ गते	
९.	६	सुर्खेत	३०	२०७४।१२।२५ गते	
१०.	७	धनगढी	३०	२०७४।१२।२७ गते	

नेपाल प्रहरी

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	सात वटै प्रदेश तथा महानगरीय प्रहरी कार्यालय मातहत सबै जि.प्र.का.हरुमा Focal Person सिनियर प्रहरी अधिकृत तोक्ने ।	महानगरीय प्रहरी कार्यालय, प्र.प्र.का विपद व्यवस्थापन महाशाखा, सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालय, म.न.प्र. परिसर, जि.प्र.का.हरु	प्र.प्र.का. कार्य विभाग	कार्य सम्पन्न भैसकेको	
२.	मनसुनबाट उत्पन्न हुन सक्ने बाढी पहिरो जस्ता विपदलाई मध्यनजर गरि आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने सम्भाबित जोखिमयुक्त स्थानहरुको अध्ययन एंव पहिचान गरि सोही अनुसार जनशक्ति तथा आवश्यक उद्धार उपकरणहरु तयारी हालतमा राख्न लगाउन महानगरीय प्रहरी कार्यालय लगायत सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालयमा निर्देशन गरिएको ।	महानगरीय प्रहरी कार्यालय, सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालय, सबै परिसर, सबै जि.प्र.का.हरु	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, विपद व्यवस्थापन महाशाखा , सरोकार वाला अन्य सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	अध्यावधिक गर्ने कार्य भैरहेको (१० दिन भित्र सम्पन्न)	

३.	प्रकोपजन्य घटनाहरुको सुचना संकलन तथा उद्धार प्रतिकार्यलाई छिटो छरितो बनाउनका लागी प्रदेश भित्र रहेका स्थानिय तहमा वडा स्तर सम्म निर्वाचित जनप्रतिनिधि लगायत सम्बन्धित व्यक्तिहरुको नाम, सम्पर्क नम्बर संकलन गर्ने।	सबै परिसर, सबै जि.प्र.का., सबै व.प्र.का., सबै इ.प्र.का., सबै प्र.चौ.	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, महानगरीय प्रहरी कार्यालय ,सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालय	मनसुन पूर्व / अवधिभर	
४.	विपद्को समयमा विस्थापितहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सकिने स्थानहरुको पहिचान गरी त्यस्ता स्थानहरुको अभिलेख र स्थानको क्षमता अधावधिक गर्ने ।	सबै परिसर, सबै जि.प्र.का.हरु	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, महानगरीय प्रहरी कार्यालय ,सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालय, प्रदेश विपद व्यवस्थापन समिति ,जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति , स्थित जिल्ला अन्य सरकारी निकायहरु	मनसुन अवधीभर	
५.	**विपद व्यवस्थापन महाशाखाको तयारी** • विपदको समयमा उद्धारका लागि खटिने विपद व्यवस्थापन महाशाखा तथा क्षेत्रीय प्रहरी विपद व्यवस्थापन कार्यदलमा कार्यरत जनशक्तिलाई उपलब्ध उद्धार सामाग्रीहरु तथा व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्री (PPE) को समुचित प्रयोग र विपद पश्चात शव व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षण प्रदान गर्ने • केन्द्रमा खोज तथा उद्धार प्रतिकार्यका लगि पहिलो चरणमा खट्ने गरी सि.प्र.अ.को कमाण्डमा दैनिक ३० जनाको QRT टोली आवश्यक विपद उद्धार सामाग्री सहित तत्काल परिचालन हुनसक्ने गरि २४/७ तयारी अवस्थामा राखिएको , आवश्यकता अनुसार थप जनशक्ति परिचालन हुने । • महाशाखामा रहेका Water Induced तालिम प्राप्त २२ जना र साधारण पौडि खेल्न जान्ने २८ गरि जम्मा ५० जना जनशक्ति मनसुनबाट हुनसक्ने सम्भावित घटनामा मौज्दात Water Induced उद्धार सामाग्री सहित तत्काल परिचालन हुने गरि तयारी हालतमा राख्ने।	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, विपद व्यवस्थापन महाशाखा , के.प्र.वि. कार्यदल, स.प्र.गण नं. १	सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालय , महानगरीय प्रहरी कार्यालय, सबै परिसरहरु, गण तथा गुल्महरु, नगर प्रहरी कार्यालय	मनसुन पुर्व तथा मनसुन अवधीभर	Water Induced Rescue Tools Equipment & Accessories ,Personal Protective Equipment प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध नभएको भए ता पनि न्युनतम उद्धार सामाग्री तयारी हालतमा

	• विपद व्यवस्थापन महाशाखाको तयारी बाहेक केन्द्रमा रहेका केन्द्रिय स्तरका केन्द्रिय प्रहरी विशेष कार्यदल लगायत प्रहरी ईकाईहरुलाई समेत मनसुनका कारण हुन सक्ने सम्भावित क्षति न्युनिकरण गर्न आवश्यक औजार तथा सामाग्री सहितको उद्धार जनशक्ति तयारी हालतमा राखिएको ।				राखिएको
६.	महानगरीय प्रहरी कार्यालय र सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालयहरु तथा आफ्नो मातहत एकाईहरु समेतले सम्भाबित विपदलाई मध्यनजर गरी मनसुन बाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्युनीकरण गर्न निम्नानुसार कार्य गर्ने -: • महाशाखा बाहेक प्रदेश नंमा रहेको विपद व्यवस्थापन ३ . कार्यदलमाWater Induced तालिम प्राप्त ८ जना र साधारण पौडि खेल्न जान्ने ८ गरि जम्मा १६जना जनशक्ति मनसुनबाट हुनसक्ने सम्भाबित घटनामा स्थानिय स्तरमा उपलब्ध मौज्दात उद्धार सामाग्री सहित तत्काल परिचालन हुने गरि तयारी हालतमा राखे। • सरोकारवाला अन्य निकायहरु संग समन्वय गरी मुख्य नदिहरुमा बढ्न सक्ने बाढीको अनुगमन गरी पूर्व सूचना प्रणालीलाई प्रभाबकारी बनाउने र सोको जानकारी जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिलाई दिने • जोखिममा रहेका वस्तिहरुको पहिचान गरी सोही अनुसार सूचना सम्प्रेषण गर्न स्थानिय संचार माध्यम प्रयोग गर्ने। • विपद प्रतिकार्य समुहलाई विपदका समय तत्काल परिचालन गर्न जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति र जिल्ला रेडक्रस सोसाईटी लगायत अन्य सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गर्ने कार्य प्रारम्भ भईसकेको । • प्रदेश स्तरमा रहेको क्षेत्रीय विपद व्यवस्थापन कार्यदललाई आधूनिक उपकरणहरु एंव औजारहरु उपलब्ध गराउन नसकिएको भए ता पनि स्थानिय स्तरमा उपलब्ध उद्धार	महानगरीय प्रहरी कार्यालय ,सात वटै प्रदेश प्रहरी कार्यालय, संघिय प्रहरी इकाई कार्यालय, सम्पुर्ण क्षेत्रीय प्रहरी तालिम केन्द्रहरु, स.प्र.गण, द.नि. प्र. गण, महानगरीय प्रहरी परिसर, जि.प्र.का.हरु	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, विपद व्यवस्थापन महाशाखा, प्रदेश विपद व्यवस्थापन समिति , सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सम्बन्धित जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति , नेपाली सेना , सशस्त्र प्रहरी बल तथा सरोकारवाला अन्य सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	मनसुन पुर्व तथा मनसुन अवधिभर	२ नं .नं ५र . प्रदेशमा क्षेत्रिय प्रहरी विपद व्यवस्थापन कार्यदल नभएको भएता पनि गण गुल्महरुमा रहेका तालिम प्राप्त जनशक्तिलाई तयारी हालतमा राखे ।

	सामाग्रि सहित स्टेण्डवाईमा राखिएको ।				
७.	सात वटै प्रदेश, महानगरीय प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका प्रत्येक जिल्लामा बिपद व्यवस्थापन सम्बन्धी Contingency Plan तयार गरी उद्धार टोलीलाई समय समयमा Dry Practice गर्ने गरिएको ।	गण/ गुल्महरु, सबै परिसर र जि.प्र.का.हरु	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, विपद व्यवस्थापन महाशाखा , महानगरीय प्रहरी कार्यालय, सबै प्रदेश प्रहरी कार्यालय	मनसुन पूर्व	

२. विपद उद्धार तथा व्यवस्थापन कार्यका लागी नेपाल प्रहरीको आन्तरिक कार्य प्रणाली (SOP) बमोजिम **रिजर्भको रुपमा रहने प्रहरी इकाईहरुको परिचालन**

सि.नं.	केन्द्र/प्रदेश	प्रहरी युनिटको नाम	इस्टयावाई रहने संख्या	कै.
१.	प्रहरी प्रधान कार्यालय	स.प्र. गण नं. १, नक्साल	५०	
२.		केन्द्रिय प्रहरी विषेश कार्यदल	३०	
३.		प्रहरी युक्ति तालिम महाविध्यालय जर्गाह, न.प.	३०	
४.		राष्ट्रिय प्रहरी प्रतिष्ठान महाराजगंज	५०	
५.		नेपाल प्रहरी व्यान्ड	५०	
६.	महानगरीय प्रहरी कार्यालय, रानीपोखरी	महानगरीय सशस्त्र प्रहरी गण महाराजगंज	५०	
७.		महानगरीय दंगा प्रहरी गण	५०	
८.		महानगरीय प्रहरी पहरा गण	५०	
९.	१ नं. प्रदेश	सशस्त्र प्रहरी गण	५०	
१०.		दंगा प्रहरी गण	५०	
११.		क्षेत्रीय प्रहरी तालिम केन्द्र	३०	
१२.		संघिय इकाई प्रहरी कार्यालय (२)	५०	
१३.	२ नं. प्रदेश	संघिय प्रहरी इकाई कार्यालय /गुल्म (२)	५०	
१४.	३ नं. प्रदेश	सशस्त्र प्रहरी गण	५०	
१५.		दंगा प्रहरी गण	५०	
१६.		संघिय इकाई प्रहरी कार्यालय	२५	
१७.				
१८.	४ नं. प्रदेश	सशस्त्र प्रहरी गण	५०	
१९.		संघिय इकाई प्रहरी कार्यालय (२)	५०	

२०.	५ नं. प्रदेश	दंगा प्रहरी गण	५०	
२१.		क्षेत्रीय प्रहरी तालिम केन्द्र(२)	६०	
२२.		संघिय इकाई प्रहरी कार्यालय (३)	७५	
२३.	६ नं. प्रदेश	दंगा प्रहरी गण	५०	
२४.		सशस्त्र प्रहरी गण	५०	
२५.		संघिय इकाई प्रहरी कार्यालय	२५	
२६.	७ नं. प्रदेश	क्षेत्रीय प्रहरी तालिम केन्द्र	३०	
२७.		दंगा प्रहरी गण	५०	
२८.		संघिय इकाई प्रहरी कार्यालय(२)	५०	
२९.		सशस्त्र प्रहरी गण	५०	

नोटः- २४ सै घण्टा स्टयान्डवाईमा रहने उल्लेखित संख्या बाहेक जिल्ला, विपद व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरि थप परिचालित हुनुपर्ने अवस्था आएमा चरणबद्ध रुपम थप संख्याहरु खटिनेछन् ।

३. मौज्दात हेभी ईक्विपमेन्टहरुः-

क्षेत्र	उपकरण रहने कार्यालय	उपकरणको विवरण	संख्या
१ नं. प्रदेश	१ नं. प्रदेश ट्राफिक प्रहरी कार्यालय ईटहरी, सुनसरी	२२ टन स्काभेटर	१
२ नं. प्रदेश	२ नं. प्रदेश प्रहरी कार्यालय, जनकपुर	कुनै पनि उपकरण नभएको ।	
३ नं. प्रदेश	३ नं. प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौडा, (हाल जि.प्र.का. धादिङमा रहेको)	२२ टन स्काभेटर, २१ टन ह्वील लोडर	२
४ नं. प्रदेश	४ नं. प्रदेश प्रहरी कार्यालय पोखरा, कास्की	२१ टन ह्वील लोडर, ३.२ टन स्काभेटर	२
५ नं. प्रदेश	क्षेत्रीय ट्राफिक प्रहरी कार्यालय,कोहलपुर	२२ टन स्काभटर, ३.२ टन स्काभेटर	२
६ नं. प्रदेश	६ नं. प्रदेश प्रहरी कार्यालय, सुर्खेत	कुनै पनि उपकरण नभएको ।	
७ नं. प्रदेश	७ नं. प्रदेश प्रहरी कार्यालय, धनगढी	कुनै पनि उपकरण नभएको ।	
महानगरीय प्रहरी कार्यालय	प्रहरी प्रधान कार्यालय, सवारी महाशाखा, सामाखुशी	२२ टन स्काभेटर -१, २१ टन ह्वील लोडर-१, २.२ टन ह्वील लोडर-१, ३.२ टन स्काभेटर-१, दमकल-१	५

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल

सि.नं.	क्रियाकलाप	अपेक्षित परिणाम	कार्यन्वयन गर्ने कार्यालय	कै
१.	विपद् व्यवस्थापन तालिम संचालन गरिएको ।	दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरी खोज तथा उद्धार कार्यका लागि परिचालन गरिने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र कुरिनटार ।	
२.	विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुलाई प्लाटुन लेभलमा काठमाण्डौ उपत्यका सहित ६ स्थानमा परिचालन गरिएको ।	सम्बन्धित क्षेत्रहरुमा हुनसक्ने घटनाहरुमा तुरुन्तै खोज तथा उद्धार कार्य हुने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रिय टिमहरु ।	
३.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सबै कार्यालयहरुमा खोज तथा उद्धारका आधारभूत उपकरणहरु (पिक, साबेल, डोरी, कोदालो, गल, घन, फरुवा, ट्युब आदि) Stand By राखिएको ।	स्थानिय स्तरमा First Responder को भूमिका प्रभावकारी हुने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बाहिनी, गण, सिमा सुरक्षा कार्यालय, गुल्म बि.ओ.पि. तथा सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका अन्य कार्यालयहरु ।	
४.	उपलब्ध विपद् उद्धारका आधुनिक सामाग्रीहरुको क्षेत्रगत परिचालन गरिएको ।	सम्बन्धित क्षेत्रहरुमा हुनसक्ने घटनाहरुमा उचित श्रोत साधन सहित तुरुन्तै प्रतिकार्य गर्न सकिने।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्बन्धित बाहिनीहरु ।	
५.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालका विभिन्न इकाईहरु मा गृह मन्त्रालय तथा अन्य संघसंस्थाहरुबाट प्राप्त गैह्र खाद्य राहत सामाग्रीहरु (लत्ताकपडा, पाल, त्रिपाल ब्लाङ्केट, जस्तापाता आदि) भण्डारण गरिएको ।	विपद्को समयमा पिडितहरुलाई तुरुन्त राहत वितरण गर्नको लागि सहयोग पुग्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका राहत सामाग्रीहरु भण्डारण भएका कार्यालयहरु ।	
६.	सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरुलाई समय समयमा खोज तथा उद्धार सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिरहेको ।	विपद् सम्बन्धि कुनै पनि घटनाहरुमा खटिंदा काममा छरितोपना बढ्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय,बाहिनीहरु तथा सबै युनिटहरु ।	
७.	मनसुनको समयमा हुन सक्ने सम्भावित विपदमा प्रभावकारी कार्य सम्पादनको लागि सरोकारवाला निकायहरु बिच समन्वय गर्ने गरिएको ।	विपद् व्यवस्थापनमा कार्य सम्पादनमा सहजता आउने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका सम्पूर्ण कार्यालयहरु ।	
८.	स्थानिय स्तरमा रहेका विद्यालय, क्लव, महिला समूह, वन उपभोक्ता समूह आदिमा मनसुन सम्बन्धि विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा पुर्व तयारी सम्वन्धी जनचेतनामुलक अनुशिक्षण तालिम संचालन गर्दै आएको ।	स्थानिय स्तरमा मनसुन सम्बन्धि विपद् व्यवस्थापन बारेमा जानकारी एवं चेतना बढ्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका स्थानिय स्तरमा रहेका कार्यालयहरु ।	

९.	भक्तपुर, काठमाण्डौ ,कैलाली, पोखरामा रहेका ए.पि.एफ. फ्यूल स्टेशनहरुलाई मनसुनको समयमा हुन सक्ने अभाव व्यवस्थापन गर्न निर्देशन दिईएको ।	विपद्को समयमा फ्यूलको अभाव भएमा सहयोग पुग्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय तथा सम्बन्धीत फ्युल स्टेशनहरु।	
१०.	राष्ट्रिय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, ५ वटै प्रादेशिक आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रहरु तथा ४९ वटा जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रहरुमा संचार तालिम प्राप्त जनशक्तीहरु परिचालन गरिएको ।	नेपालभरि हुने तथा हुनसक्ने घटनाहरुको सुचनाहरु यथाशिघ्र जानकारी भई चुस्त प्रतिकार्यमा सहयोग पुग्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय, बाहिनीहरु तथा जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरी बलका कार्यालयहरु ।	
११.	नेपाल एपिएफ अस्पतालमा विपद्को समयमा घाईतेहरुको प्रभावकारी उपचार व्यवस्था मिलाउन विभिन्न पूर्व तयारीका कार्यक्रमहरु सहितको बिस्तृत योजना तयार पारिएको ।	विपद्को समयमा घाईतेहरुको उपचारमा सहजता आउने ।	नेपाल एपिएफ अस्पताल बलम्बु, काठमाण्डौ ।	
१२.	विपद् व्यवस्थापन महाशाखाबाट विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रिय टिमहरु तथा अन्य कार्यालयहरुको मनसुन विपद् प्रतिकार्य तयारी सम्बन्धमा निरीक्षण गरिएको ।	खोज तथा उद्धार कार्यमा प्रभावकारीता आउने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय विपद् व्यवस्थापन महाशाखा ।	
१३.	विपद् उद्धार टोली लगायत सम्पूर्ण सशस्त्र प्रहरी बलका ईकाइहरुले मनसुन शुरु हुनु पुर्व आफ्नो जिम्मेवारी इलाकामा Hazard Mapping सहित प्रतिकार्य योजना निर्माण गरेको ।	योजनाबद्ध रुपमा कार्यहरु संचालन गर्न सघाउ पुग्ने साथै संवेदनशिल ईलाकाहरुको अग्रीम पहिचान भई आवश्यक तयारी हुने ।	स.प्र.बल, नेपाल क्षेत्रिय उद्धार टोलि, जिल्ला स्थित स.प्र.बलका कार्यालयहरु ।	
१४.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालका विभिन्न यूनिटहरुमा रहेका हेभि ईक्युपमेन्टहरु तयारी हालतमा राखिएको ।	पहिरोबाट अवरुद्ध सडकहरु चाँडो भन्दा चाँडो खुलाउनको लागि सहयोग पुग्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बलनेपालका बाहिनीहरु तथा विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र।	
१५.	USAID को सहयोगमा काठमाण्डौ उपत्यका भित्र निर्माण भएका सात वटा Deep Tube Well हरु तयारी हालतमा राखिएको ।	विपद् पश्चात पिउन योग्य पानिको अभाव नहुने, Emergency Water Supply मा सहयोग पुग्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल,नेपाल विपद् व्यवस्थापन महाशाखा, प्रधान कार्यालय तथा Deep Tube Well रहेका ईकाइहरु।	

१. हाल सशस्त्र प्रहरी बल नेपालसँग भएका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सामाग्रीहरुः -

S.N	Particulars	Sets	Remarks
1.	Collapsed Structure Search and Rescue Equipments (CSSR)	56	
2.	Rope Rescue Equipment	16	
3.	Rescue and Fire Fighting Equipment	24	
4.	Medical First Responder (MFR) Equipment	4	
5.	Dead Body Management Equipment (DBM)	4	
6.	Deep Diving Rescue Equipment	25	

7.	Motor Boat	9	
8.	Rescue Boat	22	
9.	Heavy Equipment (Dozer and Excavator)	13	
10.	Life Detecting Equipment	4	
11.	Drone	1	
12.	Search robot	1	
13.	Sonar	1	
14.	General Search and Rescue Equipment		In all units

२. विपद् व्यवस्थापनको लागि परिचालित तालिम प्रास जनशक्ति तथा खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरु

सि.नं	कार्यालयको नाम	तालिम प्रास जनशक्ति		उद्धार सामाग्रीहरु			
		टिममा रहेका	क्षेत्रमा रहेका	खोज तथा उद्धार	आगलागी नियन्त्रण	Rappelling Climbing	Deep Diving (Set)
१.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रधान कार्यालय ।	-	११२	२	२		१
२.	बंगलामुखि विशेष कार्यदल गण ।	-	-	-	४	१	-
३.	विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र कुरिनटार ।	-	९२	१४	२	४	११
४.	स.प्र.बल, नेपाल पूर्व क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली बराह बाहिनी पकली।	४१	९१	४	२	१	३
५.	स.प्र.बल नेपाल मध्ये क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली रुद्र बाहिनी पथलैया	४०	१३७	४	२	१	-
६.	स.प्र.बल नेपाल पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली कालिका गण पोखरा	३१	१२४	४	२	२	३
७.	स.प्र.बल नेपाल मध्ये पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली बागेश्वरी गण सम्शेरगंज बाँके ।	४९	५८	४	२	१	३
८.	स.प्र.बल नेपाल सुदुर पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली, बैद्यनाथ बाहिनी अत्तरिया कैलाली ।	४१	४९	४	२	२	-
९.	स.प्र.बल नेपाल विपद् उद्धार उपत्यका गण सिनामंगल ।	५५	-	४	४	२	४
१०.	स.प्र.बल उपत्यका विपद् व्यवस्थापन वेश स्युचाटार ।	३९	९५	१६	२	२	-
जम्मा				**५६**	**२४**	**१६**	**२५**

नोटः- विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्रबाट हालसम्म तालिम प्रास गरेका जनशक्ती संख्याः- ११४२ जना ।

३. पानी जन्य विपद् उद्धारका उपकरणहरुको विवरण :

सि.न.	युनिट	मोटरबोट	रेस्क्यू र्‍याफ्ट	गोताखोर सामाग्री	कै.
१.	स.प्र.बल, नेपाल प्रधान कार्यालय	१	-	१	
२.	विपद् व्यबस्थापन तालिम केन्द्र कुरिनटार	४	१०	११	
३.	पूर्व क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम वराह बाहिनी	१	३	३	
४.	मध्य क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम रुद्र बाहिनी	-	२	-	
५.	पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम कालिका गण पोखरा	२	१	३	
६.	मध्य पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम बागेश्वरी गण	-	२	३	
७.	सुदुर पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम वैद्यनाथ बाहिनी	-	३	-	
८.	विपद् उद्धार उपत्यका गण सिनामंगलमा	१	१	४	
जम्मा		९	२२	२५	

४. हेभी ईक्युपमेन्टको विवरणः-

सि.नं.	उपकरणको विवरण	संख्या	उपकरण रहेको स्थान	कै
१.	२२ टन एक्साभेटर २१ टन ह्वील लोडर	२	स.प्र.बल, नेपाल मुख्यालय वराह बाहिनी पकलीऔ सुनसरी ।	
२.	२२ टन एक्साभेटर २१ टन ह्वील लोडर, २.२ टन ह्वील लोडर,	३	स.प्र.बल, नेपाल विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र कुरिनटार, चितवन ।	
३.	२२ टन एक्साभेटर २.२ टन ह्वील लोडर,	२	स.प्र.बल, नेपाल कालिका गण पोखराऔ कास्की ।	
४.	२२ टन एक्साभेटर	१	स.प्र.बल, नेपाल मुख्यालय महेश्वरी बाहिनी बाङ्गेसिमलऔ सुर्खेत ।	
५.	२२ टन एक्साभेटर	१	स.प्र.बल, नेपाल मुख्यालय वैद्यनाथ बाहिनी अत्तरियाऔ कैलाली ।	
६.	२१ टन ह्वील लोडर,-२ २.२ टन ह्वील लोडर,-१ ३.२ टन एक्साभेटर- १	४	स.प्र.बल, नेपाल प्र.का.सवारी शाखा, काठमाण्डौ	
जम्मा		१३		

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय